

Kertművelő program a legszegényebb a településeken
A Felzárkózó Települések program közleménye – 2023.03.14.

Ezerhatszáz kilogramm vetőmagot, illetve harmincezer előnevelt palántát osztanak ki a Felzárkózó Települések program munkatársai az ország legszegényebb falvaiban élő családoknak. Idén tavasszal több mint száz kistelepülésen mintegy 3000 család kapcsolódik be a háztáji gazdaságok újraélesztését célzó részprogramokba, a résztvevők a legtöbb helyszínen nemcsak magot, vagy palántát kapnak, hanem gyakorlati útmutatást és szakmai tanácsokat is, a Jelenlét pontok munkatársai a kert felásásától a termés betakarításáig figyelemmel kísérik és segítik a családok tevékenységét.

A 2019-ben indult Felzárkózó Települések program egyik alapvető célkitűzése volt a hosszú ideje paragon maradt kertek, illetve a falvak belterületén található, gondozatlan földek megművelése. Az ország legszegényebb településein a lehetőségek hiánya, az eszköztelenség és a kilátástalanság generációkat érintő alapélmény volt, a mostani felnőttek már nem látták szüleiket, nagyszüleiket kertet művelni – az egykor mezőgazdaságból élő kistelepüléseken több évtizedes szünet után kellett újra használatba venni a gyomnövényekkel benőtt kerteket.

A települések belterületén összenyitott hátsó kertekben több helyszínen is közösségi kerteket alakítottak ki, ahol szakemberek útmutatása mellett közfoglalkoztatásban dolgozó helyi lakosok művelnek többhektáros földdarabokat. A program kiemelt helyszínein – így többek között Tarnabodon, Rimócon, Martonyiban, Besenyődön, Tarpán, Zalakomáron – a közösségi kertek egyre jelentősebb szerepet töltenek be a helyi gazdaságban. Néhány településen innovatív, víztakarékos termelési eljárásokat alkalmaznak, modern, fenntartható modelleket honosítanak, melyek csökkentik az időjárással szembeni kiszolgáltatottságot, és tervezhetőbb, kiszámíthatóbb művelést tesznek lehetővé.

A Felzárkózó Településeken több mint harminc mintakert működik, és az itt végzett munka mintájára egyre több és több család kezdi el a saját kertjét is művelni. A programba jelentkező helyi lakosok, miután felásták a kertjüket, könnyen termesztendő, az adott vidéken előforduló növények magjait kapják adományba, több helyen jellemzően céklát, répát, retket, babot, petrezselymet és salátát ültetnek. Más falvakban paprikát és paradicsomot termesztnek, ez utóbbiakhoz a korábbi tapasztalatok alapján 2023-ban nem magot, hanem előnevelt palántát kapnak a családok. A Jelenlét pontok munkatársai a termőterület kialakításától egészen a betakarításig figyelemmel kísérik, szükség esetén segítik a családok munkáját.

A Felzárkózó Települések program jelenleg 118 településen zajlik, a falvakban kialakított Jelenlét pontokat húsz civil és egyházi szervezet működteti.

A legszegényebb településeken újraéledő háztáji termelés csökkenti a családok kiszolgáltatottságát, a saját szükségleteket meghaladó termény pedig a Tiszabón, Gyulajon és Tiszaburán működő kézműves technológiával működő feldolgozó üzemekbe kerül, ahol modern, egészségtudatos étrendbe illeszthető krémek, lekvárok, csatnik, szörpök készülnek, melyek egyre több helyen kereskedelmi forgalomban is megjelennek.